

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 67/05-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. marca 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Margity Kodajovej, bytom Ž., Dáše Kodajovej, bytom Ž. a Jozefa Kodaja, bytom Ž., zastúpených advokátom JUDr. J. K., Ž., ktorou namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 54/94, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Margity Kodajovej, Dáše Kodajovej a Jozefa Kodaja **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. februára 2005 doručená sťažnosť Margity Kodajovej, Dáše Kodajovej a Jozefa Kodaja (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 54/94.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že sú procesnými nástupcami M. K., zomrelého dňa 4. apríla 2003, v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 54/94. Ako dôvod podania sťažnosti sťažovatelia uvádzajú nasledovné:

«Okresný súd Žilina v uvedenej právnej veci neurobil od podania prvého návrhu zo dňa 19. 1. 1994 až do smrti navrhovateľa M. K. dňa 4. 4. 2003 žiaden úkon, ktorým by prispel k ukončeniu stavu právnej neistoty. (...)

Keďže k prietahom dochádzalo i naďalej a súd vo veci vôbec nekonal, podával navrhovateľ opakované sťažnosti pre prietahy v konaní podľa zákona 80/1992 Zb. Sťažnosti neboli uspokojivo vybavené v tom zmysle, že by došlo k odstráneniu prietahov v konaní.

Dňa 4. 4. 2003 navrhovateľ zomrel a jeho právnymi nástupcami sa stali sťažovatelia v rade I – III. Sťažovatelia oznámili dňa 5. 2. 2004 Okresnému súdu Žilina zmeny na strane odporcu, ku ktorým medzičasom došlo a zároveň súdu navrhli pokračovať v konaní s nimi ako procesnými nástupcami.

Dňa 13. 12. 2004 rozhodol Okresný súd Žilina Uznesením č. k. 18 C 54/94-134 o zastavení konania. V odôvodnení uznesenia konštatuje, že navrhovatelia (v tomto konaní sťažovatelia) sú právnymi nástupcami pôvodného navrhovateľa a ďalej uvádza, že odporca – Stavebná doprava a mechanizácia Ž., štátny podnik „v likvidácii“, ako právnická osoba zanikol bez právneho zástupcu. Zároveň uvádza, že z Obchodného registra Okresného súdu Žilina bol vymazaný tiež „možný právny zástupca“ odporcu – Stavebná doprava a. s., Ž. Z uvedeného vyplýva, že od podania prvého žalobného návrhu dňa 19. 1. 1994 až do zastavenia konania 13. 12. 2004 uplynulo takmer 11 rokov.

Sťažovatelia tvrdia, že Okresný súd Žilina im svojím postupom znemožnil účinne sa domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom orgáne. Ak by súd vo veci konal bez zbytočných prietahov, mohol sa spor právoplatne skončiť pred zánikom odporcu. (...)

Sťažovatelia tvrdia, že uvedeným postupom Okresného súdu v Žiline bolo porušené ich právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky.»

V nadväznosti na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Margity Kodajovej, Dáši Kodajovej a Jozefa Kodaja na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené.

2. Margite Kodajovej, Dáši Kodajovej a Jozefovi Kodajovi priznáva primerané finančné zadostučinenie každému v sume 50 000,- Sk (slovom: päťdesiatisíc korún Sl.), ktoré je Okresný súd Žilina Margite Kodajovej, Dáši Kodajovej a Jozefovi Kodajovi povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Žilina je povinný nahradiť Margite Kodajovej, Dáši Kodajovej a Jozefovi Kodajovi trovy právneho konania pred Ústavným súdom vo výške 12.900,- Sk a vyplatiť ich JUDr. J. K., advokátovi, AK Ž.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez účasti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovatelia, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 54/94 bolo právoplatne skončené 12. januára 2005 uznesením z 13. decembra 2004.

V nadväznosti na to ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatoval, že v čase, keď mu bola sťažnosť doručená, t. j. 10. februára 2005, už bol odstránený stav právnej neistoty a k porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu už nedochádzalo.

Ústavný súd podľa svojej ustálenej judikatúry (m. m. II. ÚS 32/00, III. ÚS 116/01, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, III. ÚS 109/03) poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Preto ak pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistí, že konanie, v ktorom sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo právoplatne skončené ešte pred podaním ich sťažnosti ústavnému súdu, a teda k porušovaniu označeného základného práva už nedochádza, sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z účelu tohto práva ustáleného svojou judikatúrou.

Ústavný súd opakovane judikoval, že jedným zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou fyzická osoba alebo právnická osoba namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 138/04).

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Zároveň bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2005